

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 630/2024
05.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Милене Рашић, Александра Степановића и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Синише Живановића, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног Синише Живановића - адвоката Милана Кнежевића, адвоката Дејана Бугарског и адвоката Горана Карадаревића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К-155/21 од 30.10.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 28/24 од 28.02.2024. године, у седници већа одржаној дана 05.11.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног Синише Живановића - адвоката Милана Кнежевића, адвоката Дејана Бугарског и адвоката Горана Карадаревића, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К-155/21 од 30.10.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 28/24 од 28.02.2024. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтеви за заштиту законитости одбацују.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К-155/21 од 30.10.2023. године окривљени Синиша Живановић оглашен је кривим због извршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 5 година у коју му је урачунато време проведено у притвору од 25.03.2021. године до 29.03.2022. године, време проведено на мери забрана напуштања стана уз примену електронског надзора од 29.03.2022. године до 04.05.2022. године, као и време проведено у притвору од 04.05.2022. године па до упућивања у завод за извршење кривичних санкција, али најдуже док не истекне време трајања казне затвора изречене у овој пресуди. Према окривљеном је на основу члана 246. став 8. КЗ одузета опојна дрога и изречена мера безбедности одузимања предмета и одлучено о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци

пресуде. Истом пресудом према окривљеном Синиши Живановићу одбијена је оптужба да је извршио кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 3. у вези става 1. КЗ и на основу члана 265. став 1. ЗКП одлучено да трошкови поступка настали у односу на то кривично дело падну на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 28/24 од 28.02.2024. године делимично је усвојена жалба Вишег јавног тужиоца у Новом Саду и пресуда Вишег суда у Новом Саду К-155/21 од 30.10.2023. године преиначена, тако што је Апелациони суд у Новом Саду у вези тачке 2 оптужнице у односу на коју је оптужба одбијена према окривљеном Синиши Живановићу, сходно члану 535. став 1. ЗКП изрекао меру безбедности одузимања предмета ближе опредељених у изреци ове пресуде, док су у преосталом делу жалба ВЈТ у Новом Саду, као и жалбе окривљеног Синише Живановића лично и његових бранилаца одбијене као неосноване и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, у осуђујућем делу, захтеве за заштиту законитости, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, поднели су браниоци окривљеног Синише Живановића:

- адвокат Милан Кнежевић, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости као основан, побијане пресуде укине и предмет врати на поновно суђење;

- адвокат Дејан Бугарски са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и предмет врати на поновно суђење првостепеном суду пред истим већем,

- адвокат Горан Карадаревић са предлогом да Врховни суд побијане пресуде укине и врати на поновно одлучивање или исте преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе или блаже казни.

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, у складу са чланом 488. став 1. КЗ, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (чл. 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Сви браниоци окривљеног као разлог подношења захтева за заштиту законитости истичу битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, наводећи да се побијане пресуде заснивају на доказима на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку не могу заснивати. Као незаконит доказ, браниоци означавају записник о претресању стана и других просторија у ..., улица ... од 25.03.2021. године, који у суштини образлажу сличним наводима. Као разлог незаконитости овог доказа браниоци виде у чињеници да је претресање вршено након претходног незаконитог уласка полицајаца у приземље куће пре доласка сведока и пре него што је наредба о претресању уручена окривљеном, односно, да је извршено

„претресање“ пре претресања, које је констатовано у записнику о претресању стана и других просторија ПУ Нови Сад од 25.03.2021. године. У вези са изнетим, браниоци налазе да су и други докази који проистичу из „незаконите“ радње претресања стана и других просторија и како то таксативно и прецизно наводи адвокат Дејан Бугарски: потврде о одузетим предметим, сви изведени докази у току главног претреса, односно делови исказа свих сведока који се односе на дате одговоре у односу на постављена питања која се тичу незаконито спроведеног поступка претресања, као и питања и одговоре на иста у вези са привремено одузетим предметима, налаз и мишљење вештака о вештачењима привремено одузетих предмета приликом незаконитог претресања стана и других просторија, делови исказа испитаних вештака који се односи на дате одговоре у односу на постављена питања која се тичу вештачења на привремено одузетим предметима приликом незаконитог претреса стана, јер све што су исти сведоци изјавили у односу на наведено представља „плод отровног дрвета“ јер ти делови исказа датих на главном претресу под заклетвом представљају посредно незаконито прибављене доказе који су у директној супротности са императивним одредбама члана 16. ЗКП. При томе, адвокат Дејан Бугарски у претежном делу захтева, приликом образлагања повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, детаљно износи наводе из предлога одбране за издвајање незаконитих доказа од 10.01.2023. године и од 16.06.2023. године, одлуке првостепеног суда по наведеним предлозима, жалбе тужиоца на првостепена решења којима су усвојени означени предлози одбране, као и другостепене одлуке Апелационог суда.

Изнете наводе захтева бранилаца окривљеног Врховни суд оцењује као неосноване, с обзиром да записник о претресању стана и других просторија ПУ Нови Сад од 25.03.2021. године, ни сам по себи, а ни према начину прибављања није у супротности са одредбама Законика о кривичном поступку.

Из записника о претресању стана и других просторија ПУ Нови Сад од 25.03.2021. године произлази да је у временском периоду од 17,30 до 18,15 часова, извршено претресање стана и других просторија у ... у улици ... и то по наредби судије за претходни поступак Вишег суда у Новом Саду Кппр-120/21 од 25.03.2021. године. Пре предузимања претресања, наведена наредба је у смислу члана 156. став 1. ЗКП предата Синиши Живановићу, што је констатовано у записнику, уз позив да добровољно преда лица, односно предмете који се траже, при чему је поучен да има право да узме адвоката, односно браниоца који може присуствовати претресању, а чије присуство исти није захтевао, што је у записнику констатовано. Претресање стана обављено је у присуству два пунолетна грађанина у својству сведока и то: АА и ББ, који су према констатацији на записнику, поучени о њиховој улози током спровођења претресања и исти су, уз овлашћена службена лица ПУ Нови Сад ВВ и ГГ и записничара ДД, потписали записник, на ком нису констатоване било какве примедбе. Записник је без примедби потписао и овде окривљени Синиша Живановић.

Сходно наведеном, Врховни суд налази да је претресање стана и других просторија, у конкретном случају, у свему извршено у складу са одредбама члана 155, 156. и 157. ЗКП, којима су прописане претпоставке и поступак спровођења ове доказне радње. Стога је, по оцени овог суда, записник о претресању стана и других просторија ПУ Нови Сад од 21.03.2021. године законит доказ на коме се пресуда, у смислу одредаба Законика о кривичном поступку може заснивати, па су супротни наводи захтева оцењени као неосновани.

Имајући у виду да записник о претресању стана и других просторија ПУ Нови Сад од 21.03.2021. године не представља незаконит доказ на коме се пресуда не може заснивати, то ни докази проистекли из истог, ни посредни ни непосредни, не представљају незаконите доказе.

Уједно, Врховни суд указује, а имајући у виду наводе захтева за заштиту законитости, превасходно адвоката Дејана Бугарског, али и преостала два захтева бранилаца окривљеног, да „претресања“ пре претресања није било, а да радње које су овлашћена службена лица спровела пре предузимања доказне радње претресање стана и других просторија представљају, у смислу члана 58. Правилника о полицијским овлашћењима, радње на које су полицијски службеници овлашћени, а то је обезбеђење и преглед места догађаја.

Наиме, одредбом члана 58. став 1. Правилника о полицијским овлашћењима прописано је да када сазна за извршење кривичног дела, прекршаја или другог догађаја поводом којег је потребно непосредно опажање утврдити или разјаснити чињенице, полицијски службеник о томе без одлагања обавештава полицијске службенике дежурне службе. Полицијски службеник дежурне службе при пријему сазнања из става 1. овог члана или пријему таквог сазнања од стране грађана или других лица проверава поузданост таквог сазнања и прикупља о месту догађаја све у том моменту расположиве информације нарочито у погледу могућег отпора, напада или опасности ради хитног упућивања на место догађаја потребног броја полицијских службеника са неопходним наоружањем, опремом и материјално-техничким средствима. У ставу 3. прописано је да се под местом догађаја у смислу овог Правилника подразумева место где је извршилац кривичног дела, прекршаја или другог догађаја предузео радњу или био дужан да је предузме, место где је наступила последица, као и свако друго место где се могу пронаћи трагови или предмети.

Имајући у виду све наведено, а како је окривљени претходно био заустављен од стране овлашћених службених лица и како су постојали основи сумње да је извршио кривично дело које се гони по службеној дужности, то су овлашћена службена лица применом члана 58. Правилника имала овлашћења да непосредно пре уласка односно започињања доказне радње претресања стана и других просторија уђу у те просторије како би исте обезбедили. Наиме, у конкретном случају, овлашћена службена лица су се претходно морала уверити да је викендица у којој је вршен претрес безбедна, односно да полицијским службеницима и сведоцима не прети било каква опасност.

Имајући у виду наведено, није било „претресања“ пре претресања, већ су овлашћена службена лица поступала у складу са својим службеним овлашћењима.

Као разлог незаконитости записника о претресању стана и других просторија браниоци окривљеног виде у томе што два сведока нису била заједно приликом претреса, а што је супротно члану 156. став 7. ЗКП, који прописује обавезно истовремено присуство два пунолетна сведока, који морају да пазе на ток претресања и ставе приговор веродостојности на садржину записника, као и у чињеници да су записник потписала 2 полицијска службеника и записничар, а да је претресу присуствовало по исказима сведока 5 до 7, или 8 полицајаца. Такође, бранилац окривљеног адвокат Дејан Бугарски указује и да је повређена и одредба члана 233. став

3. ЗКП, којом је прописано да ће се приликом предузимања радње као што је увиђај, узимање узорка, претресање или препознавање у записник унети и подаци који су важни с обзиром на природу такве радње или за утврђивање истовестности појединих предмета, а ако су направљене скице, цртежи, планови, фотографије, филмски или други технички снимци то ће се навести у записнику и прикључити записнику. У предметном записнику о претресању стана и других просторија није назначено да су приликом претресања сачињене фотографије, а исте се налазе у списима предмета и коришћене су као доказ у кривичном поступку.

И ове наводе захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Врховни суд оцењује као неосноване, имајући у виду да је записник о претресању стана и других просторија на адреси ... у ... законит доказ, а како је то већ образложено у овој пресуди. При томе, Врховни суд указује да члан 156. став 7. ЗКП заиста прописује обавезно истовремено присуство два пунолетна сведока који морају да пазе на ток претресања и ставе приговоре веродостојности на садржину записника, при чему, у конкретном случају, сведоци нису ставили примедбе у констатацији о пронађеним стварима, а сама чињеница да су сведоци у неке просторије ушли након полицијских службеника или да нису оба сведока све време била присутна у свакој просторији не утиче на законитост доказне радње претресања.

При томе, одредба члана 157. став 4. ЗКП који прописује да записник о претресању потписују присутна лица, не регулише обавезан број полицијских службеника који морају бити присутни током претресања. Уједно, чињеница да у записнику о претресању није констатовано да су сачињене фотографије приликом претресања, у смислу члана 233. став 3. ЗКП, не чини записник о претресању незаконитим доказом, имајући у виду чињеницу да је наредбом судије за претходни поступак дата могућност овлашћеним службеним лицима да ток претресања могу тонски и оптички снимати, а да се предмети пронађени током претресања могу посебно фотографисати и да ће се снимци и фотографије приложити са записником о претресању, а што је и учињено.

Поред изнетог, образлажући повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП браниоци окривљеног као незаконите доказе означавају и наредбу Вишег јавног тужилаштва у Новом Саду Ктр 370/21 којом је по службеној дужности јавни тужилац наредио да се изврши изузимање биолошких трагова са предмета пронађених приликом претреса, опредељујући задатак вештачења на страни два наведене наредбе и наводећи да се биолошки трагови изузму са наведених предмета ради ДНК вештачења, при чему је одређено да се изузимање биолошких трагова поверава МУП-у РС ПУ Нови Сад, Одсек за оперативну форензику. Образлажући незаконитост овог доказа одбрана указује на одредбе члана 113. став 1, 114. став 1. и 2, 117. став 1. и 118. ЗКП којима је уређен поступак вештачења, али не и поступак узимања узорка, те да су вештачење и узимање узорка две засебне доказне радње. Уједно одбрана указује да се орган поступка позвао на погрешне одредбе ЗКП, у смислу исходавања ове наредбе – није се позвао на одредбе члана 141. ЗКП, већ на одредбе члана 113. став 1, 114. став 1. и 2, 117. став 1. и 118. ЗКП. Такође, незаконитост овог доказа одбрана види и у чињеници да је букални брис дана 26.03.2021. године узео ЂЂ - криминалистички техничар, а не здравствени радник, чиме је прекршена и одредба члана 141. став 4. у вези става 1. и 2. ЗКП.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Врховни суд такође оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Из списка предмета произлази да је Виши јавни тужилац у Новом Саду донео наредбу Ктр 370/21 од 26.03.2021. године којом је наложено да се изврши изузимање биолошких трагова са предмета који су пронађени и изузети приликом претреса стана и других просторија дана 25.03.2021. године на адреси у ..., улица ... Тачно је да се у наредби јавни тужилац позива на одредбе о вештачењу, односно да су у истој наведени чланови 113, 114, 117, 118. ЗКП, којима је регулисана доказна радња вештачења, али имајући у виду да из саме садржине наредбе јасно произлази шта је предмет и задатак наредбе, те да се, у конкретном случају, са сигурношћу може закључити да се ради о доказној радњи узимања узорка, погрешно цитирање чланова закона, не чини ову наредбу аутоматски незаконитом.

Такође, предметна наредба садржи расположиве податке о лицу против којег се води кривични поступак, назив надлежног органа који је наложио предузимање доказне радње, прецизно наведене предмете који су пронађени приликом претреса стана и других просторија са којих је потребно извршити узимање биолошких трагова, као и назив надлежног органа коме је поверено узимање узорка. Из наредбе произилази и да је јасно наведено у којој фази поступка се доноси, у односу на које осумњичено лице, због којих кривичних дела, садржина наређене доказне радње, а то је изузимање биолошких трагова уз детаљно и прецизно навођење предмета на које се односи, као и одакле потичу ти предмети, разлог предузимања доказне радње и коме се иста поверава, те стога из садржине исте може се са несумњивом сигурношћу утврдити да се ради о доказној радњи узимања узорка за физичко-генетичку анализу.

Сходно изнетом, по ставу Врховног суда, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости којима се указује да је наредба јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Новом Саду Ктр 370/21 од 26.03.2021. године незаконит доказ.

Одредбом члана 140. ЗКП прописано је у ставу 1. да се у циљу утврђивања чињеница у поступку од осумњиченог могу и без пристанка узети отисци папиларних линија и делова тела, букални брис и лични подаци, саставити лични опис и направити фотографије (форензичка регистрација осумњиченог). Одредбом става 4. члана 140. ЗКП прописано је да наведену радњу по наредби јавног тужиоца или суда предузима стручно лице.

Без обзира на чињеницу што је одредба члана 140. ЗКП насловљена као „узимање биометријских узорака“, њен домаћај је нешто шири, јер обухвата и узорке који се не користе само приликом биометријске идентификације лица. У питању је форензичка регистрација лица, која подразумева поред осталог и узимање букалног бриса, који је у конкретном случају, коришћен као неспоран биометријски узорак у даљој анализи.

Имајући у виду наведено, у конкретном случају, полицијски службеник ЂЂ, који је по струци оперативни форензичар, је стручно лице (лице које у овој области располаже знањем које превазилази лаичко знање и просечно искуство), које је оспособљено и овлашћено за узимање биометријских узорака, у смислу одредбе члана 140. став 4. ЗКП, а који су потом коришћени за форензичко-генетичку анализу (члан

142 став 1. ЗКП), те су супротни наводи захтева, од стране овог суда, оцењени као неосновани.

Врховни суд је имао у виду и одлуке Уставног суда, Врховног касационог суда и Европског суда за људска права на које се бранилац – адвокат Дејан Бугарски позива у поднетом захтеву, али имајући у виду све наведено, налази да исте нису од утицаја на другачију одлуку у овом предмету.

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости свих бранилаца којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

У преосталом делу захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног адвоката Дејана Бугарског и адвоката Горана Карадаревића су недозвољени, док је захтев за заштиту законитости адвоката Милана Кнежевића, у преосталом делу, недозвољен и нема законом прописан садржај.

Наиме, адвокат Милан Кнежевић у захтеву за заштиту законитости као разлог подношења захтева за заштиту законитости означава повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, која представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости.

Међутим, наводи захтева браниоца окривљеног адвоката Милана Кнежевића не садрже објашњење у чему се конкретно та повреда састоји, односно не образлаже се на који начин су нижестепени судови правноснажним пресудама учинили означену повреду закона.

Сходно изнетом, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног адвоката Милана Кнежевића у делу који се односи на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП нема законом прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења разлога за подношење захтева за заштиту законитости, а што у случају подношења захтева за заштиту законитости због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП подразумева опредељење повреде због које се захтев подноси, као и образложење у чему се та повреда конкретно састоји.

Поред изнетог, бранилац окривљеног адвокат Милан Кнежевић као разлог подношења захтева за заштиту законитости означава и повреду закона из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП и члана 440. ЗКП, које детаљније образлаже у поднетом захтеву за заштиту законитости.

Бранилац окривљеног адвокат Горан Карадаревић у захтеву за заштиту законитости образлажући у преосталом делу повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, оспоравајући садржину записника о претресању стана и других просторија од 21.03.2021. године и износећи сопствену оцену исказа полицијских службеника.

И бранилац окривљеног адвокат Дејан Бугарски у преосталом делу захтева за заштиту законитости указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање у

делу у којем оспорава садржину изведених доказа, а пре свега записника о претресању стана и других просторија.

Међутим, повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, као и погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреда закона из члана 440. ЗКП, не представљају законом дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости, окривљеном преко браниоца, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, због чега је Врховни суд у наведеном делу захтеве за заштиту законитости бранилаца окривљеног оценио као недозвољене.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног Синише Живановића - адвоката Милана Кнежевића, адвоката Дејана Бугарског и адвоката Горана Карадаревића, Врховни суд је на основу члана 491. став.1 ЗКП, захтеве одбио као неосноване, док је у преосталом делу захтеве за заштиту законитости, на основу члана 487. став 1. тачка 3) у вези са чланом 484. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4) ЗКП одбацио и одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић